

[XI 2025 - Ochrona interesów konsumentów na rynku informacji kredytowej](#)

W lipcu 2025 r. Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów skierował do konsultacji projekt nowelizacji ustawy o kredycie konsumenckim, mający na celu wdrożenie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/2225 w sprawie umów o kredyt konsumencki. Nowe przepisy mają zwiększyć poziom ochrony konsumentów korzystających z usług finansowych, w tym zawieranych na odległość, oraz wspierać rozwój rynku cyfrowych usług finansowych w Unii Europejskiej.

Jednym z kluczowych wątków konsultowanego projektu jest art. 105 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe – przepis, który określa zasady przetwarzania informacji objętych tajemnicą bankową. **To właśnie ten element stał się punktem wyjścia do opracowania raportu Instytutu Sobieskiego pt. „Ochrona interesów konsumentów na rynku informacji kredytowej”.**

Raport został opracowany przez zespół Instytutu Sobieskiego pod kierunkiem Leszka Skiby.

Autorzy raportu analizują strukturę rynku informacji kredytowej w Polsce, wskazując na jego monopolistyczny charakter, wynikający z ograniczenia możliwości przetwarzania danych kredytowych wyłącznie do banków i izb bankowych. W efekcie obowiązujące przepisy praktycznie zablokowały możliwość powstania konkurencyjnych instytucji, uprzywilejowując pozycję Biura Informacji Kredytowej S.A. (BIK), z którego usług korzystają niemal wszystkie instytucje finansowe.

Eksperci Instytutu Sobieskiego zwracają uwagę, że **taki model ogranicza konkurencję, innowacyjność i presję na podnoszenie standardów jakości oraz bezpieczeństwa**. Brak alternatywnych źródeł danych utrudnia konsumentom weryfikację informacji i porównywanie ofert, a jednocześnie może prowadzić do niezamierzonych efektów, takich jak obniżenie oceny punktowej kredytobiorcy w wyniku złożenia zapytań w kilku bankach. Taki model zwiększa również ryzyko systemowe, wynikające z uzależnienia całego sektora finansowego od jednego źródła informacji.

Autorzy raportu porównują rynek informacji kredytowej z funkcjonującym w Polsce

rynkiem informacji gospodarczej, który działa w warunkach konkurencji i pozostaje pod nadzorem organów państwowych. Wskazują, że analogiczny model nadzoru można dostosować do specyfiki sektora bankowego i wykorzystać do zwiększenia bezpieczeństwa oraz przejrzystości rynku kredytowego.

Raport wskazuje również na potrzebę reformy systemu informacji kredytowej, obejmującej m.in.:

- **Otwarcie rynku na konkurencję** analogicznie do modelu biur informacji gospodarczej.
- **Rozszerzenie katalogu podmiotów uprawnionych do tworzenia instytucji** gromadzących i udostępniających informacje kredytowe.
- **Wzmocnienie nadzoru nad rynkiem informacji kredytowej** przy zachowaniu wysokich standardów ochrony danych osobowych.
- **Wprowadzenie mechanizmów sprzyjających:** zwiększeniu innowacyjności systemów oceny ryzyka, podniesieniu poziomu ochrony interesów uczestników rynku oraz obniżeniu kosztów usług i kredytów dla konsumentów.

Proponowane rozwiązania mają na celu obniżenie kosztów kredytów i usług finansowych, zwiększenie innowacyjności systemów oceny ryzyka oraz wzmocnienie ochrony interesów uczestników rynku.

Mamy nadzieję, że zaprezentowana przez nas koncepcja stanie się **impulsem do debaty na temat racjonalnego kształtowania rynku informacji kredytowej**, z myślą o realnym wzmocnieniu ochrony konsumentów. Liczymy również, że stanie się **inspiracją dla decydentów przy tworzeniu skutecznych mechanizmów realizacji tego celu**.